Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Οἱ ΗΠΑ χωρὶς ἀλλαγὲς

Ἀπὸ τὸν Κίσινγκερ στὸν Μπρεζίνσκι

ΑΠΟ ΤΟ ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΚΑΡΛΟ ΣΑΝΤΟΡΟ

ΡΩΜΗ. Ἐκυκλοφόρησε τὶς μέρες αὐτὲς στὴν Ἰταλία τὸ νέο βιβλίο τοῦ Κάρλο Μαρία Σαντόρο «Οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες καὶ ἡ Παγκόσμια Τάξη». Στὸ βιβλίο ὑπάρχουν κείμενα τῶν κυριότερων ἐκπροσώπων τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς κυβέρνησης Κάρτερ. Εἶναι μιὰ συλλογὴ ἀπὸ κείμενα ποὺ ἀσχολεῖται σὲ βάθος μὲ τὴν ἐσωτερικὴ διάρθρωση τῆς ἀμερικανικῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς.

Στὴν εἰσαγωγὴ τοῦ βιβλίου του ὁ Κάρλο Μαρία Σαντόρο γράφει μεταξὺ ἄλλων:

Λιγότερο ἀπὸ δύο χρόνια μετὰ τὴ νέα προεδρικὴ ἐντολὴ εἶναι ἴσως πρόωρο νὰ διατυπώσει κανεὶς μιὰ κρίση γιὰ τὴν πραγματοποίηση αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς «ἐλπίδας» ποὺ εἶχε προκαλέσει ἡ ἐκλογὴ τοῦ Κάρτερ. Πιθανόν, ἡ ὑπερβολικὴ ἁπλοποίηση ποὺ ἔγινε ἀντιπαραθέτοντας σχηματικὰ δύο ὁμάδες συμφερόντων συγκεντρωμένες γύρω ἀπὸ μιὰ πλατειὰ σειρὰ μεθοδολογικῶν ὑποθέσεων γιὰ τὴ διεθνῆ δραστηριότητα τῆς νέας κυβέρνησης, θὰ μποροῦσε νὰ προκαλέσει σύγχυση ἀντὶ νὰ ξεκαθαρίσει, στὸν πολιτικὸ ὁρίζοντα αὐτῆς τῆς φάσης τῆς ἀμερικανικῆς ἱστορίας, θολώνοντας τουλάχιστον μερικὰ τὶς βαθιὲς αἰτίες ποὺ βρίσκονται πίσω ἀπ' αὐτὲς τὶς λογομαχίες τῆς ἐπιφάνειας.

Πρέπει, λοιπόν, νὰ εἰπωθεῖ ἀμέσως ὅτι θὰ ἔκανε κανεὶς σοβαρὸ ἑρμηνευτικὸ σφάλμα θεωρώντας ὅτι ὑπερίσχυσε, σ' αὐτὸ τὸ πρῶτο μέρος τῆς προεδρικῆς θητείας τοῦ Τζίμμυ Κάρτερ, μιὰ οὐσιαστικὴ ἀντιπαράσταση δύο διαφορετικῶν θεωρητικῶν σχολῶν, σχετικὰ μὲ τὶς κατευθυντήριες γραμμὲς πάνω στὶς ὁποῖες κινήθηκε ἡ ἀμερικανικὴ ἐξωτερικὴ πολιτική. Καὶ αὐτὸ μολονότι βγῆκαν στὸ φῶς, μὲ μιὰ σχετικὴ συχνότητα, διαφορὲς ἰδεῶν καὶ φανερὲς ἐπιχειρησιακὲς διχογνωμίες. Στὴν πραγματκότητα, πέρα ἀπὸ τὴν προφανῆ ἀλλὰ κύρια τακτικὴ «προσωποποίηση» τῶν συμφερόντων ποὺ κρίνονται καὶ τὸν συγκεντρώσεων διαφόρων κοινωνικῶν στρωμάτων καὶ τάξεων γύρω ἀπὸ τὰ πρόσωπα τῶν ὑποψηφίων γιὰ τὴν προεδρία, μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς πὼς οὔτε κὰν κατὰ τὴν διάρκεια τῆς προεκλογικῆς ἐκστρατείας τοῦ 1976 δὲν εἶχαν ἐμφανιστεῖ πάνω σ' αὐτὸ τὸ πράγμα ριζικὲς διαφορὲς ἀπόψεων μεταξὺ Κάρτερ καὶ Φόρντ. Ἀκόμη καὶ ἡ ξεκαθαρισμένη εἰκόνα ποὺ κατασκεύασαν τὰ μαζικὰ μέσα ἐνημέρωσης, γιὰ ἕνα ἀντιθετικὸ ζεῦγος ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν Κίσσινγκερ καὶ τὸν Μπρεζίνσκι, ζεῦγος ποὺ προσανατολίζει πολλὲς ἔρευνες καὶ σπουδὲς τῶν πολιτειολόγων στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, δὲν καταφέρνει πιὰ νὰ ἀποδώσει μὲ τρόπο ἀληθοφανῆ αὐτὴ τὴν ὑποτιθέμενη συνολικὴ διαφορὰ μεταξὺ δύο ἀντιλήψεων ὀργάνωσης τῆς παγκόσμιας τάξης τὴν ὁποία θὰ ἤθελε νὰ ἀντιπροσωπεύσει.

Ἀναμφίβολα ὑπάρχουν διαφορὲς προσανατολισμοῦ καὶ διαφορὲς τακτικῆς, ἀκόμη καὶ οὐσιαστικές, οἱ ὁποῖες μποροῦν εὔκολα νὰ ἀποδειχθοῦν. Ὅπως καὶ νὰ ἔχει τὸ πράγμα ὅμως δὲν ἐμφανίζονται ποτὲ πραγματικὰ ἀνταγωνιστικές. Πράγμα ποὺ δὲν σημαίνει πάντως ὅτι ἡ ἀντιπαράθεση μεταξὺ τῶν δύο συνομιλητῶν θὰ μποροῦσε νὰ καταλήξει — ὅπως θὰ ἤθελαν μερικοί — σὲ μιὰ ἀνανέωση τῆς παλιᾶς ἀκαδημαϊκῆς διαμάχης μεταξὺ τῶν πανεπιστημίων τοῦ Χάρβαρντ καὶ τῆς Κολούμπια, χωρὶς πραγματικὰ ἀποτελέσματα καὶ τὴ συγκεκριμένη διακήρυξη τῆς ἀμερικανικῆς πολιτικῆς. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, δὲν μπορεῖ νὰ διευρυνθεῖ σὲ σημεῖο ποὺ νὰ θεωρήσουμε — ὅπως ὑποστηρίζουν ὁρισμένοι — ὅτι ὑπάρχει μιὰ βαθειὰ διαφορὰ στὶς ἀντιλήψεις πάνω στὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ ἀνάμεσα στὶς ὁποῖες πρέπει ἀναγκαστικὰ καὶ ἀσυμβίβαστα νὰ διαλέξουμε. Οἱ διαφορὲς ἀρχῶν μεταξὺ τῶν δύο ἀνδρῶν, ποὺ προέρχονται οὐσιαστικὰ ἀπὸ μιὰ σημαντικὴ πολιτιστικὴ διαφορὰ στὴν ἀναλυτικὴ ἑρμηνεία τῆς διεθνοῦς κατάστασης, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ διαφορετικὲς ἀπόψεις ἑνὸς ἴδιου πολιτικοῦ σχεδίου ποὺ μπορεῖ, ἀπὸ τὴ μιὰ φορὰ στὴν ἄλλη, νὰ γίνει ἐναλλακτικὴ λύση. Οἱ ἀναλύσεις τῆς κατάστασης στὰ διάφορα θέατρα καὶ στρατηγικὲς σκακιέρες, ἡ προτεραιότητα ποὺ καθορίστηκε γιὰ τὴν ἐπέμβαση στὶς διάφορες περιοχὲς σύγκρουσης, ἡ ἐξέταση τῶν τομέων καὶ τῶν θεμάτων πάνω στὰ ὁποῖα σχεδιάζονται οἱ τρόποι συνεργασίας, εἴτε σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο εἴτε σὲ ἐπίπεδο μπλόκ, εἶναι συχνὰ παρόμοιες στὶς γενικὲς γραμμές, συχνὰ καὶ στὶς δύο θεωρίες.

Μπορεῖ νὰ διαφέρουν ἴσως στὴν ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ σεναρίου, μπορεῖ νὰ ἀλλάζει τὸ πλάτος τῶν ὑποθέσεων ἐκλογῆς. διαφέρουν πιὸ συχνὰ στὸν διαπραγματευτικὸ τρόπο ποὺ υἱοθετεῖται ἢ στοὺς διαδικαστικοὺς μηχανισμούς, μὲ μία προτίμηση τοῦ Κίσσινγκερ γιὰ τὶς διαβουλεύσεις διμεροῦς τύπου, ἐνῷ ὁ Μπρεζίνσκι ἐπιμένει περισσότερο στὸ πολυμερὲς παιχνίδι.

Στὴν ἀρχή, ὁ Κίσσινγκερ ἐπεξεργάζεται μιὰ θεωρία τῆς πυρηνικῆς ἀποτροπῆς καὶ τῆς «εὔλυγιστης ἀπάντησης» γιὰ νὰ ἐκσυγχρονίσει τὴν παραδοσιακὴ θεωρία ποὺ καθιερώθηκε τὴν ἐποχὴ τοῦ Τζὼν Φόστερ Ντάλλες μὲ τὴν ὀνομασία «μάσσιβ ριτάλιέϊσον» («μαζικὰ ἀντίποινα») (1967). Καὶ νὰ ποὺ ὁ Μπρεζίνσκι, ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἐξέλιξη τῆς στρατηγικῆς θεωρίας, ποὺ ἐμπλουτίστηκε ἀπὸ τὶς συνεισφορὲς ἄλλων καὶ ἐλέγχθηκε μὲ τὸ φῶς τῆς ἐμπειρίας τῶν σχέσεων Ἀνατολῆς — Δύσης στὰ πρῶτα χρόνια τῆς δεκαετίας τοῦ '60, (ἐνθαρρύνεται, ἄρα δὲν βρίσκει ἐμπόδια) γιὰ νὰ δοκιμάσει τὴν ὑπόθεση τῆς «διάβρωσης τῶν ἰδεολογιῶν» στὸ χῶρο τῶν σοσιαλιστικῶν χωρῶν, καὶ ἐπομένως τὴν ὑπόθεση τῆς δυνατότητας νὰ διαβρωθεῖ ἀκόμη καὶ τὸ Ἀνατολικὸ μπλὸκ τῆς Εὐρώπης χρησιμοποιώντας τὸ αἴσθημα τοῦ Ἔθνους — Κράτους τῶν λαῶν καὶ τῶν κυβερνήσεων τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης (1963).

Ἡ ἐλαστικότητα τῆς στρατηγικῆς ἀπάντησης ἐμφανίζεται στὸν Μπρεζίνσκι μὲ μιὰν ὑπόθεση πολιτικῆς ἐλαστικότητας ποὺ ὅμως δὲν ξεχνᾶ τὴ θεωρία τοῦ «ρὸλ—μπάκ» ἀλλὰ τουναντίον τὴν προικίζει μὲ νέα ἀναλυτικὰ στοιχεῖα, καὶ ἐπομένως ἐπιχειρησιακά.

Ὁ Κίσσινγκερ πειραματίστηκε καὶ ἔπειτα πιστοποίησε, μὲ κυβερνητικὲς πράξεις, σὲ διένεξη μὲ τοὺς θεωρητικοὺς καὶ τοὺς πολιτικοὺς τῆς ἐπεμβατικῆς θεωρίας τοῦ Κέννεντυ καὶ τοῦ Τζόνσον στὴ Νοτιοανατολικὴ Ἀσία (ἀπὸ τὸν Χάντινγκτον καὶ τὸν Μακναμάρα) τὴν συντηρητικὴ φρονιμάδα τῆς «διπολικῆς» σχέσης, στὴν διπλῆ του ἔμμονη φυσικὴ κατάσταση, τῆς ὕφεσης καὶ τῆς σύρραξης.

Ὁ Μπρεζίνσκι ἀντιδρᾶ ἐκσυγχρονίζοντας τὴ θεωρία του σὲ σημεῖο νὰ ὑπογραμμίσει τὸ τέλος τοῦ παραδοσιακοῦ «διπολισμοῦ» βάζοντας τὶς βάσεις ἑνὸς πλάνου δράσης βασισμένου στὴν ὕπαρξη καὶ τὴ διεύρυνση τῶν νεκρῶν ζωνῶν μεταξὺ τῶν δύο μπλὸκ στὴ διάρκεια τῆς «τεχνεκρονικῆς» ἐποχῆς ποὺ ἀρχίζει καὶ μὲ τὸν πολλαπλασιασμὸ τῶν προβλημάτων ἀνὰ περιοχὲς στὸ χῶρο τῶν διεθνῶν σχέσεων ἀπὸ τὶς ὁποῖες δὲν ἐξαρτᾶται πάντα ἡ συνολικὴ καὶ ἀπειλητικὴ σημασία τῆς πολιτικο — στρατηγικῆς ἰσορροπίας μεταξὺ τῶν δύο «ὑπερδυνάμεων».

Αὐτοὶ οἱ νεώτεροι προκάλεσαν ἀμέσως τὴν ἀντεπίθεση τῶν πιὸ σκληρῶν συντηρητικῶν ποὺ ὑποστηρίζουν μιὰ «γεωπολιτική» ἄποψη τῶν διεθνῶν σχέσεων.

Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ τὰ «νεράκια», ὅπως Σλέσινγκερ, ὁ Γκρόσμαν, ὁ Ντράπερ ἢ ὁ Πάϊπς ποὺ φαντάζονταν, στὴν στατικὴ καὶ ἐγγυητικὴ ὕφεση τοῦ Κίσσινγκερ καθὼς καὶ στὴν αἰνιγματικὴ καὶ διμετωπικὴ δυναμικὴ τοῦ Μπρεζίνσκι, τὸ αἴτιο μιᾶς σταδιακῆς ἀλλὰ ἀναπότρεπτης ἀποδυνάμωσης τῆς ἀμερικανικῆς ὑπεροχῆς.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ὁ ἴδιος ὁ Κίσσινγκερ ποὺ τόνισε μὲ σκοπὸ τὴν διατήρηση τοῦ εὔθραυστου κάστρου τῆς ὕφεσης (τουλάχιστον μέχρι τὸ τέλος τοῦ 1974), στὴν παραδοσιακὴ διπλωματικο — διαπραγματευτικὴ δράση, τὸν ἀπόλυτο χαρακτήρα τῆς ἰδέας τῆς «ἀντιστοιχίας», κεντρικὸ ἄξονα τῆς σχέσης μεταξὺ τῶν ΗΠΑ καὶ ΕΣΣΔ, μὲ τὴν πολιτικὴ ἀποκρυστάλλωση τῶν δύο μπλόκ.

Ἐφωτογραφήθησαν δύο ἀστεροειδεῖς

Θεωροῦνται πηγὲς μετάλλων

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Ἐπὶ πολλὰς δεκαετίας οἱ ἀστεροειδεῖς εἵλκυον περισσότερον τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ποιητῶν παρὰ τῶν ἐπιστημόνων. Οἱ ἐπιστήμονες προετίμων νὰ ἀγνοοῦν, τὰ μικρὰ αὐτὰ τεμάχια πετρωμάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι διάσπαρτα εἰς τὸ ἡλιακὸν σύστημα. Εἰς τοὺς ἀστρονόμους, ἀκόμη καὶ οἱ μεγαλύτεροι ἀστεροειδεῖς ἦσαν ἐνόχλησις, διότι οἱ ἀστεροειδεῖς οἱ ὁποῖοι κινοῦνται μὲ μεγάλην ταχύτητα, ἀφήνουν κατὰ τὴν διαδρομὴν των λεπτὰ ἴχνη φωτός, τὰ ὁποῖα ἐμφανίζονται ἐπὶ τῶν τηλεσκοπιῶν φωτογραφιῶν καὶ συσκοτίζουν τὰς γενικωτρας ἀστρονομικὰς εἰκόνας. Ἤδη, ὅμως, ἡ στάσις τῶν ἐπιστημόνων ἔχει ἀρχίσει νὰ ἀλλάζῃ. Ὁλονὲν καὶ περισσότεροι ἀστρονόμοι μελετοῦν, σήμερον τοὺς ἀστεροειδεῖς, τὰς τροχιάς των καὶ ἀναλύουν τὰς φυσικὰς καὶ ὀρυκτολογικὰς των ἰδιότητας. Ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα βλέπουν διὰ τῶν τηλεσκοπίων δεικνύουν ὅτι οἱ ἀστεροειδεῖς εἶναι, πιθανῶς, τὰ καθαρώτερα δείγματα τοῦ πρωταρχικοῦ ὑλικοῦ τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος, ἴσως δέ, καὶ πλούσιαι πηγαὶ μετάλλων καὶ ὕδατος διὰ τὰς μελλοντικὰς ἀποικίας εἰς τὸ Διάστημα.

Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΙΣ

Τώρα, οἱ ἐπιστήμονες ἔχουν διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὰς χεῖρας των φωτογραφίας δύο ἀστεροειδῶν τραβηγμένας ἐκ τοῦ σύνεγγυς, τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο ἔχει διεγείρει τὴν περιέργειάν των καὶ ἔχει ἐμπνεύσει ὡρισμένα προκαταρκτικὰ σχέδια δι' ἀποστολὰς εἰς τὸ Διάστημα πρὸς ἐξερεύνησιν καί, ἐνδεχομένως, ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀστεροειδῶν. Αἱ φωτογραφίαι ἔχουν ληφθῆ ὑπὸ τοῦ διαστημοπλοίου «Βάϊκινγκ», τὸ ὁποῖον ἐτέθη εἰς τροχιὰν περὶ τὸν Ἄρη, εἶναι δὲ τῶν ἀστεροειδῶν Φόβου καὶ Δείμου. Τὸ σχῆμα των εἶναι ὡς παραξένων γεωμήλων. Ὁ Φόβος ἔχει μῆκος 1ο περίπου μιλίων, ὁ δὲ Δεῖμος ἔχει τὸ ἥμισυ τοῦ μήκους τούτου. Ἀμφότεροι εἶναι διάτρητοι ἐκ κρατήρων, καλύπτονται δὲ ἐξ ἑνὸς φαιοῦ μανδύου κινητῶν λίθων.

Ὁ Φόβος καὶ ὁ Δεῖμος εἶναι πιθανόν, κατάλοιπα ἐκ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ Ἄρεως ἢ ὡς τείνουν ὁλονὲν περισσότερον νὰ πιστεύουν οἱ ἐπιστήμονες, ἀστεροειδεῖς, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν περιφορὰν των, ἠχμαλωτίσθησαν ὑπὸ τῆς ἕλξεως τοῦ Ἄρεως.

Συμφώνως πρὸς μίαν ἔκθεσιν τῶν ἐπιστημόνων Τζότζεφ Βεβερκὸ καὶ Πῆτερ Τόμας, τοῦ Πανεπιστημίου Κόρνελλ καὶ τοῦ Τόμας Ντάξμπαρυ, τοῦ Ἐργαστηρίου Προώσεως Ἀεριωθουμένων, αἱ ἀποστολαὶ εἰς τοὺς ἀστεροειδεῖς δὲν θὰ εἶναι «τόσον εὔκολοι ὅσον θὰ ἐνόμιζε κανείς». Μία ἀπὸ τὰς μεγάλας τεχνολογικὰς δυσκολίας θὰ εἶναι ἡ κατασκευὴ ἑνὸς καταλλήλου συμπαγοῦς συστήματος προώσεως, ἱκανοῦ νὰ λειτουργῇ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὑπὸ χαμηλὴν ἔντασιν. Ἓν τοιοῦτον σύστημα, τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργῇ διὰ τῆς ἡλιακῆς ἐνεργείας, ἀναμένεται ὅτι θὰ εἶναι ἕτοιμον εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς δεκαετίας τοῦ 1980, διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ, εἰς ἀποστολάς. Ἤδη, οἱ ἐπιστήμονες συζητοῦν ποῖον ἀστεροειδῆ νὰ ἐξερευνήσουν τὸ πρῶτον.

ΠΟΙΚΙΛΑ ΜΕΓΕΘΗ

Ἐκ τῶν δισεκατομμυρίων, τῶν ἀστεροειδῶν, εἰς ἐξ αὐτῶν, ἡ Δημήτηρ, ἔχει πλάτος 575 μιλίων, τῶν πλείστων, ὅμως, ἡ ἔκτασις κυμαίνεται ἀπὸ μερικῶν μιλίων μέχρι τοῦ μεγέθους μιᾶς σφαίρας τοῦ «μπάσκετ μπώλλ». Γεωλόγοι καὶ προγραμματισταὶ τῶν ἀποικήσεων τοῦ Διαστήματος θεωροῦν, ὅτι αἱ ἀποστολαὶ θὰ πρέπει νὰ γίνουν πρὸς ἀστεροειδεῖς οἱ ὁποῖοι προσεγγίζουν τὴν Γῆν. Προτείνουν ὅπως ὀργανωθῇ μία μὴ ἐπηνδρωμένη ἀποστολὴ περὶ τὰ μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 1980, ἡ ὁποία θὰ συναντηθῇ μὲ ἕνα ἀστεροειδῆ, θὰ τὸν φωτογραφήσῃ καὶ θὰ μελετήσῃ τοὺς πόρους του. Περὶ τὸ 1990 θὰ καταστῇ δυνατὴ μία ἀποστολὴ μετ' ἐπιστροφῆς εἰς ἕνα ἀστεροειδῆ, μὲ προσεδάφισιν καὶ λῆψιν δειγμάτων πετρωμάτων των. Ἐνδεχομένως, ἐπηνδρωμένα διαστημόπλοια θὰ προσθέτουν εἰς ἑαυτὰ μικροὺς ἀστεροειδεῖς θὰ τοὺς φέρουν εἰς τροχιὰν ἐπὶ τῆς Γῆς διὰ νὰ χρησιμεύσουν ὡς πηγὴ ὀρυκτῶν διὰ τὴν ἵδρυσιν μιᾶς διαστημικῆς ἀποικίας ἢ καὶ διὰ τὴν Γῆν.

Η ΜΟΣΧΑ ΕΝΩΠΙΟΝ ΔΙΛΗΜΜΑΤΩΝ

Ἡ Σοβ. Ἕνωση υἱοθετεῖ νέα ἐξωτερικὴ πολιτικὴ

Πολλὰ προβλήματα τὴν ἀναγκάζουν νὰ ἀναθεωρήσει στάση

ΟΙ «ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΙ» ΝΙΚΟΥΝ ΤΟΥΣ «ΔΟΓΜΑΤΙΚΟΥΣ»

ΠΑΡΙΣΙ. (Ἰδιαιτ. Ὑπηρ.). Ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωση μετὰ τὸν Μπρέζνιεφ. Νὰ μιὰ προοπτικὴ ποὺ γίνεται ἀφορμὴ γιὰ νὰ διατυπώνονται καθημερινὰ τὸν τελευταῖο καιρὸ διάφορες εἰκασίες. Ἡ μάχη τῆς διαδοχῆς ὑπολάσκει βέβαια ἀπὸ καιρό, ἀλλὰ ἐπίσημα δὲν συμβαίνει τίποτε, ὅλα εἶναι ἤρεμα καὶ γαλήνια πίσω ἀπὸ τὰ ψηλὰ τείχη τοῦ Κρεμλίνου. Οἱ ξένοι ἀνταποκριτές, ὡστόσο, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους καὶ ὁ Πιὲρ Οὐρβέ, ἐπισημαίνουν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης Λεονὶντ Μπρέζνιεφ, ὁ ἀδιαμφισβήτητος «ἄρχοντας» τοῦ Κρεμλίνου, ἐμφανίζει ἐδῶ καὶ μερικοὺς μῆνες ἰδίως, ἔντονα ἴχνη ἀδυναμίας νὰ ἀνταποκριθεῖ πλήρως στὰ καθήκοντά του. Ἴσως εἶναι ὑπερβολικὸ αὐτό, ποὺ λένε οἱ Βρετανοί, ὅτι δηλαδὴ ὁ Σοβιετικὸς ἡγέτης «δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ σκεφτεῖ». Ὁπωσδήποτε ὅμως δὲν εἶναι σέ θέση νὰ φέρει μόνος του ὁλόκληρο τὸ φορτίο, ποὺ ἀπαιτοῦν τὰ καθήκοντά του. Πράγμα, ποὺ σημαίνει ὅτι τὴν πολιτικὴ τῆς χώρας, μᾶλλον τὴν ἀσκοῦν ἤδη μαζὶ μὲ τὸν Μπρέζνιεφ ἐννοεῖται καὶ ὁρισμένοι ἄλλοι ἡγέτες τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως.

Τὰ προβλήματα εἶναι πολλὰ καὶ μεγάλα γιὰ τὴ Μόσχα. Ἡ Κίνα, οἱ ἐξοπλισμοί, ἡ Ἰνδοκίνα μὲ τὴ διένεξη Βιετνὰμ—Καμπότζης ποὺ ἀπειλεῖ μὲ τραγικὲς συνέπειες τὴν περιοχή, ἡ διείσδυση στὴν Ἀφρική, ἡ ἀπώλεια σημαντικῶν ἐρεισμάτων στὴ Μέση Ἀνατολή, τὰ περίφημα «δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου» καὶ οἱ διώξεις τῶν ἀντικαθεστωτικῶν, ἀλλὰ πάνω ἀπ' ὅλα τὸ πρόβλημα μὲ τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα τῶν χωρῶν τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης. Ἡ μέχρι τώρα τακτικὴ τῆς Μόσχας ἀπέναντι στὰ διεθνῆ προβλήματα, ἀλλὰ καὶ στὰ εἰδικότερα τοῦ κομμουνιστικοῦ στρατοπέδου, παρουσίαζε μιὰ ἀκαμψία ποὺ ἔφερε σὲ προστριβὲς ὄχι μόνο τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση μὲ τὰ ἄλλα κόμματα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ δημιούργησε καὶ μέσα στὸ ἴδιο τὸ Κρεμλῖνο ἀρκετοὺς πονοκεφάλους, σὲ σημεῖο ποὺ ὁρισμένοι σχολιαστὲς νὰ μιλοῦν τώρα γιὰ «κρίση».

«ΔΕΝ Θ' ΑΓΝΟΗΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ»

Ὁ Πιὲρ Οὐρβέ, σὲ ἀνταπόκρισή του ἀπὸ τὴ Μόσχα, ἀναφέρεται στὸ κλίμα «ἀλλαγῆς τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς» τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης, ποὺ διαφαίνεται μέσα ἀπὸ ὁρισμενες χαρακτηριστικὲς ἐνέργειες καὶ δηλώσεις, ὑπευθύνων τῆς χώρας. Ὁ ὑπουργὸς ἐξωτερικῶν τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης κ. Ἀντρέϊ Γκρομίκο— γράφει ὁ Οὐρβέ—μετὰ τὴν ἐπιστροφή του στὴ Γαλλία καὶ τὶς συνομιλίες ποὺ εἶχε μὲ τὸν Γάλλο Πρόεδρο Βαλερὺ Ζισκὰρ Ντ' Ἐσταίν, καθὼς καὶ μὲ τὸν συνάδελφό του Γάλλο ὑπουργὸ ἐξωτερικῶν κ. Ντὲ Γκρενγκώ, δὲν ἔκανε καμιὰ προσπάθεια νὰ διαψεύσει ἢ νὰ τροποποιήσει τὴν αἴσθηση, ποὺ εἶχε δημιουργήσει στὸ Παρίσι, ὅτι δηλαδὴ ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωση προετοιμάζει ἤδη μιὰ στροφὴ στὴν ἐξωτερικὴ πολιτική της.

Χαμογελώντας ὁ Ρῶσος ὑπουργὸς ἐπανέλαβε ὅτι μὲ τὸ Γάλλο Πρόεδρο συζήτησε κατὰ πόσο, μιὰ νέα συμφωνία γιὰ τὸν περιορισμὸ τῶν πυρηνικῶν ὅπλων θὰ μποροῦσε νὰ θεωρηθεῖ ἀποτελεσματική, ἐφόσον θὰ παρέμενε, στὰ πλαίσια τῶν διμερῶν διαπραγματεύσεων μεταξὺ Σοβιετικῆς Ἕνωσης καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Καὶ πρόσθεσε, ὅτι ὅπως δήλωσε καὶ στὸ Παρίσι, ἡ χώρα του θὰ ἤθελε πολὺ νὰ μετεχουν στὶς ἐν λόγῳ διαπραγματεύσεις ἡ Γαλλία καὶ ὅλες οἱ ἄλλες «πυρηνικὲς» χῶρες.

Οἱ ἐξοπλισμοὶ εἶναι ἕνα πρόβλημα ποὺ συνδέεται ὡς τώρα «προσωπικὰ» μὲ τὸν Λεονὶντ Μπρέζνιεφ, ἀφοῦ στὰ τελευταῖα κρίσιμα χρόνια τῶν διαπραγματεύσεων, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ Ἀμερικανὸς Πρόεδρος Κάρτερ ἐπισείει τὴν ἀπειλὴ τῆς βόμβας νετρονίου, ὁ Σοβιετικὸς ἡγέτης ἀντιμετώπισε τὸ ζήτημα μὲ προσωπικὴ πρωτοβουλία, σὰν ἀπάντηση στὸ «ἐπίπεδο» ποὺ τὸ ἔφερε ὁ Κάρτερ. Ἔτσι, πέρα ἀπὸ τὴ μόνιμη διάσκεψη γιὰ τὸν ἀφοπλισμὸ ποὺ συνέρχεται πάντα στὴ Γενεύη καὶ στὴν ὁποία παίρνουν μέρος κυρίως τεχνικοὶ ἐμπειρογνώμονες καὶ ἀκόμη πέρα ἀπὸ τὶς ἀμερικανοσοβιετικὲς συνομιλίες σὲ ἐπίπεδο ὑπουργῶν ἐξωτερικῶν, οἱ κορυφαῖοι ἡγέτες, τῶν δύο χωρῶν ἔχουν καὶ προσωπικὸ διάλογο, πρόκειται μάλιστα νὰ συναντηθοῦν στὸ μέλλον — ἴσως τὸ ἄμεσο — γι' αὐτὸ τὸ θέμα τῶν ἐξοπλισμῶν. Ὁ Μπρέζνιεφ ἐμφανίζεται, λοιπόν, τώρα νὰ θέλει τὴ συμμετοχὴ καὶ ἄλλων δυνάμεων στὶς διαπραγματεύσεις. Στόχος, προφανῶς, εἶναι ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη, μὲ τὴν ὁποία ἡ Μόσχα ἐπιδιώκει τώρα μεγαλύτερη καὶ στενότερη συνεργασία καὶ προσέγγιση. Τὸ Κρεμλῖνο ἔχει διαπιστώσει — κατὰ τὸν Πιὲρ Οὐρβέ— ὅτι ἡ ἰδεολογικὴ ρήξη της μὲ τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα ποὺ ἀποτέλεσαν τὸν κορμὸ ἀντιδράσεως ἀκολουθώντας τὸ νεοφανῆ ἐδῶ καὶ κάμποσα χρόνια δρόμο τοῦ «Εὐρωκομμουνισμοῦ», ὠφελοῦσε τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ποὺ ἔχοντας «ρίζες» στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη μετὰ τὸ δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, ἐνίσχυσαν ἀκόμη περισσότερο τὴ θέση τους, ὄχι μόνο μέσῳ τοῦ ΝΑΤΟ, ἀλλὰ καὶ χάρη στὸν «καυγὰ» ἀνάμεσα στὰ Κ.Κ. τῆς Δύσης καὶ τὸ Κρεμλῖνο.

Ἀκόμη τώρα, πρόσφατα, ἡ ἐξέλιξη στὶς σχέσεις Δυτικῶν Κ.Κ. καὶ Μόσχας, ἐμφανίζει πάλι «κρυφὲς ἀνωμαλίες» — παρὰ τὴ φαινομενικὴ ἁρμονία ποὺ ὑποτίθεται ὅτι ἔχει ἀποκατασταθεῖ. Δὲν εἶναι μόνο ἡ διαφωνία στοὺς κόλπους τῆς σοβιετικῆς ἡγεσίας, γιὰ τὸ χειρισμὸ τῶν σχέσεων, μὲ τοὺς Εὐρωπαίους κομμουνιστές, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἡ θέση τῶν Εὐρωπαίων αὐτῶν κομμουνιστῶν ἀπέναντι στὴν ΕΟΚ ποὺ φανερὰ πλέον τουλάχιστον ἀπὸ τὸ ἰταλικὸ Κ.Κ., θεωρεῖται σὰν μιὰ «πραγματικότητα ποὺ δὲν μπορεῖ ν' ἀγνοηθεῖ».

Πόσο δυσάρεστα ἠχοῦν πίσω ἀπὸ τὰ τείχη τοῦ Κρεμλίνου οἱ «κραυγὲς ἀγάπης» τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων γιὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Οἰκονομικὴ Κοινότητα, τὴ στιγμὴ μάλιστα ποὺ ἡ ΚΟΜΕΚΟΝ (ἡ Ἀνατολικὴ Κοινὴ Ἀγορά), ἔχει σημαντικὰ προβλήματα νὰ ἐπιλύσει... Ἀλλὰ ἡ ἱστορικὴ πραγματικότητα δὲν μπορεῖ νὰ μεταβληθεῖ ἀπὸ καμιὰ ἀπόκρυψη ὁρισμένων ἐξελίξεων καὶ ἀντιδράσεων, ποὺ σημειώνονται στὴ Μόσχα. Ἡ μελέτη τῶν συνθηκῶν τοῦ σήμερα, εἴτε ἀπὸ τὸν Μπρέζνιεφ, εἴτε ἀπὸ ἄλλους ἡγέτες τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης, τοὺς ἀναγκάζει νὰ τροποποιήσουν τὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς χώρας, προσαρμόζοντάς την στὶς «ἀπαιτήσεις» τῆς τρέχουσας ἀλλὰ περισσότερο τῆς διαφαινόμενης γιὰ τὸ μέλλον καταστάσης.

«Τὸ ἰταλικὸ κομμουνιστικὸ κόμμα σκοπεύει νὰ συμμετάσχει ἐνεργητικὰ στὴν οἰκοδόμηση τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινότητας ἀγωνιζόμενο γιὰ τὴ μετατροπή της, ἀπὸ «Εὐρώπη τῶν μονοπωλείων» σὲ «Εὐρώπη τῶν ἐργαζομένων». Αὐτὸς εἶναι ὁ στόχος μας». Τὴ δήλωση αὐτή—ποὺ ἐκφράζει ἀπόλυτα τὴ νέα στάση τοῦ Κ.Κ. ἀπέναντι στὴν ΕΟΚ., ἀδιάφορο ἂν ἀρέσει ἢ ὄχι στὴ Μόσχα — ἔκανε πρὶν λίγες μόλις μέρες ὁ θεωρούμενος δεύτερος στὴν ἱεραρχία τῆς ἡγεσίας τοῦ κόμματος, κ. Τζιανκάρλο Πανιέτα σὲ συνέντευξή του σε ἰταλικὴ ἐφημεριδα («Λὰ Ρεπούμπλικα» τῆς Ρώμης) ποὺ ἀναδημοσιεύθηκε ἀπὸ ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ τῆς Γαλλίας.

«Δὲν μποροῦμε ν' ἀγνοήσουμε τὴν πραγματικότητα, ποὺ ἀποτελεῖ ἡ ΕΟΚ», εἶπε ὁ κ. Παγιέτα, ποὺ ἀναφέρθηκε ἐπίσης καὶ στὸ θέμα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κοινοβουλίου, ἄλλο αὐτὸ πρόβλημα γιὰ τὴ Μόσχα καὶ τὴν ἐξωτερικὴ ιτικὴ τη

«ΜΥΣΤΙΚΗ ΣΥΣΚΕΨΗ» ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ὁλόκληρο τὸ διεθνὲς κομμουνιστικὸ κίνημα, βρίσκεται κάτω ἀπὸ τοὺς μεγεθυντικοὺς φακοὺς τῆς μελέτης καὶ κρίσης τῆς σοβιετικῆς ἡγεσίας. Οἱ «Εὐρωκομμουνιστές», ἡ Κίνα, ἀκόμη, καὶ ἡ ἕνωση κομμουνιστῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας, εἶναι «κομμάτια» ἑνὸς γενικότερου προβλήματος ποὺ «ἐπανεξετάζεται» αὐτὴ τὴν ἐποχὴ στὴ Μόσχα, μέσα σὲ κλῖμα σοβαρῶν διαφωνιῶν. Ἡ παραδοσιακὴ ὁμοφωνία στὸ ἐπιτελεῖο τοῦ Μπρέζνιεφ ἀνήκει στὸ παρελθόν. Αὐτὸ τὸ διαπίστωσε καὶ ὁ γραμματέας τοῦ Κ.Κ. Ἰταλίας Ἐνρίκο Μπερλίνγκουερ, ποὺ εἶχε κρίσιμες ἐπίσης συνομιλίες μὲ τοὺς Σοβιετικοὺς ἡγέτες τῆς Μόσχας πρὶν λίγες μέρες.

Οἱ Ρῶσοι προβληματίζονται ἀνησυχοῦν σοβαρὰ βλέποντας ὅτι ἡ Εὐρώπη τείνει νὰ καταστεῖ «δορυφόρος» τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἐνῷ οἱ Εὐρωκομμουνιστες προχωροῦν στὴ χάραξη δικῆς τους, ἴσως ὁμόφωνης καὶ ἀμιγοῦς τακτικῆς καὶ θέσης, ἀπέναντι στὴν ΕΟΚ καὶ τὸ εὐρωπαϊκὸ κοινοβούλιο, γιὰ τὸ ὁποῖο ὁ κ. Παγιέτα εἶπε:

«Τὸ εὐρωπαϊκὸ κοινοβούλιο, ποὺ θὰ ἐκλεγεῖ γιὰ πρώτη φορὰ μὲ ἄμεση ψηφοφορία τὸ 1979, ἀπασχολεῖ ἰδιαίτερα τὸ ἰταλικὸ κομμουνιστικὸ κόμμα. Οἱ ἐκλογὲς τοῦ κοινοβουλίου καθιστοῦν ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη νὰ διαμορφωθεῖ σὲ εὐρωπαϊκὸ ἐπίπεδο μιὰ πολιτικὴ συμμαχία νέου τύπου. Στόχος θὰ πρέπει νὰ εἶναι νὰ φτάσουμε στὸ εὐρωπαϊκὸ κοινοβούλιο μὲ μιὰ εὐρύτερη συμπαράταξη τῶν δυνάμεων τῆς ἀριστερᾶς.

Λίγες ἑβδομάδες νωρίτερα, στὸ τρίτο δεκαήμερο τοῦ Σεπτεμβρίου, συνερχόταν στὶς Βρυξέλλες διάσκεψη ἐκπροσώπων τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων, τῶν ἐννέα χωρῶν τῆς ΕΟΚ., ποὺ ἀσχολήθηκε μὲ τὶς ἐκλογὲς στὴν Εὐρωπαϊκὴ Κοινότητα, γεγονὸς ποὺ εἶχε ἰδιαίτερη σημασία, ἐν ὄψει μάλιστα διαπιστώσεων ὅτι ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωση ἀνησυχεῖ καὶ «προβληματίζεται» ἀπὸ τὸ θέμα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κοινοβουλίου καὶ τὴ στάση τῶν Εὐρωπαίων κομμουνιστῶν ἀπέναντί του.

Οἱ ἐργασίες ἐκείνης τῆς διάσκεψης, ποὺ ἔγινε «ἐπὶ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου», τηρήθηκαν ἀπολυτα μυστικές, μὲ ἀπόφαση ποὺ εἶχε ἤδη ληφθεῖ ἀπὸ τὸν Ἰούνιο σὲ συνάντηση ἡγετικῶν στελεχῶν τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων. Ἐκπρόσωπος τοῦ Κ. Κ. Βελγίου, ποὺ ρωτήθηκε ἀπὸ τοὺς δημοσιογράφους, εἶχε ἀρνηθεῖ νὰ δώσει ὁποιαδήποτε πληροφορία. Ὡστόσο, ἔγινε γνωστὸ ἀργότερα ὅτι ἀνάμεσα στὰ θέματα ποὺ ἀπασχόλησαν τὴ διάσκεψη, περιλαμβάνονταν οἱ ἐξελίξεις στὸν κομμουνιστικὸ χῶρο σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο καὶ εἰδικότερα ἀκόμη οἱ σχέσεις τῶν Εὐρωκομμουνιστῶν μὲ τὴ Μόσχα καὶ τὸ Πεκίνο, κατὸ εὐρωπαϊκὸ κοινοβούλιο, ποὺ ἦταν μάλιστα τὸ κεντρικὸ θέμα.

Προφανὲς — κατὰ τοὺς ἐγκυρότερους παρατηρητές — εἶναι ὅτι οἱ δηλώσεις Παγιέτα, ἀρκετὲς ἑβδομάδες ἀργότερα ὅτι «ἡ ΕΟΚ εἶναι μιὰ πραγματικότητα ποὺ δὲν μποροῦμε ν' ἀγνοοῦμε» καθορίζει καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς μυστικῆς διάσκεψης. Προσπάθεια ἄμεση τῶν ἐννέα Κ.Κ. τῆς ΕΟΚ., εἶναι νὰ παραμεριστοῦν οἱ δυσχέρειες, ποὺ ὡς τώρα ἐμπόδιζαν τὴ χάραξη μιᾶς κοινῆς ἐκλογικῆς πολιτικῆς, ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἀνάδειξη τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κοινοβουλίου τὸ 1979. Ἐπισημαίνεται μάλιστα ἀπὸ τοὺς παρατηρητὲς ὅτι ἕνα ἀπὸ τὰ σημεῖα, ποὺ διαπιστώνονται σοβαρὲς διαφωνίες, εἶναι ἡ στάση τῶν Κ.Κ. ἀπέναντι στὴ διεύρυνση τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητας. Οἱ Ἰταλοὶ κομμουνιστὲς συμφωνοῦν γιὰ τὴ διεύρυνση, μὲ ἔνταξη σὲ πρώτη φάση τῆς Ἑλλάδας καὶ στὴ συνέχεια τῆς Ἰσπανίας καὶ Πορτογαλίας, ἀλλὰ οἱ Γάλλοι κομμουνιστὲς εἶναι ἀντίθετοι μὲ τὴ διεύρυνση γενικά.

Τὴν «πραγματικότητα» ὄχι μόνο τῆς ΕΟΚ., ἀλλὰ γενικότερα ἑνὸς νεωτεριστικοῦ, ἀντιδογματικοῦ πνεύματος στὸν χῶρο τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κομμουνισμοῦ, δὲν μπορεῖ νὰ παραγνωρίσει φυσικὰ ἡ Μόσχα. Χωρὶς νὰ ἔχει πάψει νὰ ὑποστηρίζει ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἡ «Μέκκα τοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος» καὶ τὸ μοναδικὸ κέντρο τῶν ἱστορικῶν ἀποφάσεων, ἀναγκάζεται νὰ κάνει ὁρισμένες ὑποχωρήσεις, στρατηγικῆς, ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικῆς φύσεως. Αὐτὸ βρίσκει ἀντίθετους τοὺς «δογματικούς», οἱ ὁποῖοι ἐπιμένουν πάντα στὴ σκληρὴ γραμμὴ ἀπέναντι στοὺς Εὐρωκομμουνιστές, στοὺς Κινέζους, στοὺς Ἀμερικανούς... Κι ὅμως, φαίνεται ὅτι οἱ ἀντιδογματικοὶ κερδίζουν τὴ μάχη καὶ ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης, μπαίνει ἀργὰ ἀλλὰ ἐνδεικτικά, σ' ἕνα στάδιο προετοιμασίας γιὰ ἀλλαγή.

Ὅπως εἶναι γνωστό, μέχρι τώρα, ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Μόσχας στηριζόταν, γιὰ τὴ ρύθμιση τῶν μεγάλων διεθνῶν προβλημάτων, στὴν σταθερὴ φόρμου

λα τῶν διμερῶν σχέσεων και
ἀπραγματεύσεων μὲ τὶς Ἡν
νες Πολιτεῖες σ' ἕνα «προσω
κο» διάλογο, ἀπὸ τὸν ὁποῖο
κλειονταν τρίτοι. Τώρα,
ἡ Μόσχα νὰ ἀπομακρυνεται
αὐτὴ τὴ βασικὴ ἀρχή,
σουν — ὅπως γράφουν οἱ
λικες ἐφημερίδες — στὴν
πτικὴ τους τὴν ἐπιδίωξη τ
νεργασίας μὲ τὴ Δυτικὴ Εὐ
ἀναθεωρώντας προγενέστερ
τιλήψεις τους γι' αὐτήν, πο
τοποθετοῦσαν στὸ ἐπίπεδο
«ἐνεργούμενου» τῶν Ἡνω
Πολιτειῶν».

Οἱ εἰσηγητὲς τῆς προσ
αὐτῆς —ποὺ ἐξυπακούεται
πρῶτα θὰ καθορίσει τὶς σχ
τῆς Μόσχας μὲ τὰ Κ.Κ.
Δυτικῆς Εὐρώπης —στηρ
τὴ νέα γραμμή, στὴν ἑξῆς
λυση: Οἱ μεγάλες ἀλλαγὲς
πραγματοποιοῦνται στὸν
κόσμο στὸν οἰκονομικὸ τομ
δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἔχ
ἐπιπτώσεις στὶς πολιτικὲ
διπλωματικὲς σχέσεις τῶ
τῶν. Τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ καπ
σμὸς μεταφέρει τὸ κέντρο
παραγωγικῆς του δραστ
τος ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸ στ
ρηνικό, ἐπιδιώκοντας ν' ἀν
τα στήσει τὸν ἄξονα Ἡνωμ
Πολιτεῖες—Δυτικὴ Εὐρώπη,
τὸ «σχῆμα» Ἡνωμένες Πολι
—Ἰαπωνία — Κίνα, δημι
γεῖ μοιραῖα — καὶ ἀναγκ
—τὶς τοποθετήσεις γιὰ μιὰ
διπλωματικὴ καὶ οἰκονομικὴ
νεργασία μεταξὺ Σοβιετικῆ
νωσης καὶ Δυτικῆς Εὐρώπ

Ἡ ἀναθέρμανση τῶν σοβι
γαλλικῶν σχέσεων μὲ τὴν π
κληση τοῦ Μπρέζνιεφ πρὸς
Ζισκὰρ ντὲ Ἐσταὶν νὰ ἐπισ
φθεῖ τὴ Μόσχα, καθὼς καὶ ἡ
λωση Γκρομίκο γιὰ συμμε
τῆς Γαλλίας στὶς συζητήσει
ρὶ ἐλέγχου τῶν πυρηνικῶν
πλισμῶν, εἶναι, κατὰ τοὺς δι
ματικούς, παρατηρητές, ἕνα
μαντικὸ «ἄνοιγμα» τοῦ Κρεμ
νου πρὸς τὴ Δυτικὴ Εὐρώπη
νῷ παράλληλα, ὁρισμένοι εἰδι
περὶ τὰ σοβιετοκινεζικὰ πράγ
τα, δὲν ἀποκλείουν νὰ στρα
ἡ Μόσχα καὶ πρὸς τὴν κατεύθ
ση γιὰ βελτίωση τῶν σχέσεων
τὸ Πεκῖνο. Τότε, βέβαια, τὸ «ἀ
νοιγμα» θὰ εἶναι πολὺ σημαν
κότερο καὶ ἡ ἀλλαγὴ ἐξωτερι
πολιτικῆς δὲν θὰ ἀμφισβητεῖ
ἀπὸ κανέναν.

Οἱ δογματικοὶ ἐπιμένουν σ
«ἀδιαλλαξία» στὴν πολιτικὴ
πυγμῆς», ἀλλὰ ἡ ἀπάντηση
δίνει ἡ ἡγετικὴ ὁμάδα ὑπὸ
Μπρέζνιεφ, εἶναι: «Κι ὁ
Μπερλίγκουερ πάει στὸ Πεκ
Πρόκειται βέβαια, γιὰ μιὰ ἐ
τηση, ποὺ δὲν περιορίζει τὴ
μασία της σ' ἕνα ἐνδεχόμενο
Ειδι» τοῦ Ἰταλοῦ Εὐρωκομμ
νιστὴ ἡγέτη στὴν Κίνα, ἀλλὰ
μείνει τὴν πλήρη «ἀνταρσία»
Εὐρωπαίων κομμουνιστῶν καὶ
«ἀπώλειά» τους ἀπὸ τὴ Μόσχ
Καὶ φαίνεται ὅτι τὸ ἐπιχείρημ
εἶναι πολὺ ἰσχυρό, γιατὶ ἂν
νει κανεὶς ἀπὸ τὴν τελευταῖα
πίσκεψη τοῦ Μπερλίνγκουερ
τὶς συνομιλίες του μὲ τὸ Μ
νιεφ καὶ ἄλλους Σοβιετικ
γέτες στὴ Μόσχα, οἱ σχέσεις
νάμεσα στὴ Σοβιετικὴ Ἕν
καὶ τὸ Κ.Κ. Ἰταλίας, ἀναθερμ
θηκαν πάλι καὶ ἡ γενικὴ ἐντύπ
ση ποὺ ἐπικρατεῖ καὶ ποὺ
διαψεύδεται ἀπὸ τὸν Ἰταλὸ κ
μουνιστὴ ἡγέτη, εἶναι ὅτι «
Μπερλίνγκουερ εἶναι πιστὸς
Μόσχα». Γιατὶ ὄχι, ὅταν ἡ Μό
σχα ἀποδέχεται τὴν αὐτοτέλ
καὶ τὴν «γραμμή» τοῦ κόμματο
μέσα στὰ εὐρωπαϊκὰ πλαίσ
καὶ τὶς ἐξελίξεις στὸν σημερι
κόσμο;

Βροχὴ μὲ ὀξέα λόγω τῆς ρυπάνσεως

ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ. Ἀμερικανοὶ ἐπιστήμονες ἐπισήμαναν μιὰ νέα ἀπειλή, δημιουργημένη ἀπὸ τὴν συνεχῆ αὔξηση τῆς καταναλώσεως καυσίμων ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Οἱ οὐρανοί, λένε βρέχουν ὀξέα.

Ἤδη, ὅπως ἀναφέρεται σὲ ἐπείγουσα ἔκθεσή τους, βροχὲς ποὺ ἔχουν νιτρικὰ καὶ φωσφορικὰ ὀξέα, σκοτώνουν τὰ ψάρια, διαβρώνουν κτίρια καὶ ἀπειλοῦν νὰ ἀνατρέψουν τὴ λεπτὴ ἰσορροπία τῆς φύσεως στὰ μεγάλα δάση.

«Εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα προβλήματα, ποὺ ἀντιμετωπίζει ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας», δήλωσε ὁ Ἀμερικανὸς βιολόγος Κὰρλ Σκόφηλντ, τοῦ Πανεπιστημίου Κορνέλ.

Ἡ ἀπειλὴ αὐτὴ θὰ μεγαλώσει ἀκόμη περισσότερο, ἂν οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες καὶ ἄλλες βιομηχανικὲς χῶρες ἀναγκασθοῦν νὰ ἐπιστρέψουν στὸν ἄνθρακα, σὰν κύρια πηγὴ ἐνέργειας.

Κανένας δὲν γνωρίζει γιατί, ἀλλὰ γεγονὸς εἶναι, ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς βροχῆς μὲ ὀξέα εἶναι πολὺ ὀξύτερο στὶς Σκανδιναβικὲς χῶρες καὶ στὶς ἀμερικανικὲς βορειοδυτικὲς πολιτεῖες.

Ὡρισμένοι ἐπιστήμονες διατυπώνουν τὴν εἰκασία ὅτι οἱ περιοχὲς αὐτὲς εἶναι θύματα ἀτμοσφαιρικῶν ἀνέμων, ποὺ μεταφέρουν συνεχῶς τὰ ὀξέα ἀπὸ βιομηχανικὲς περιοχὲς — ὅπως ἀπὸ τὴν κεντρικὴ Εὐρώπη, καὶ τὶς μεσοδυτικὲς ἀμερικανικὲς πολιτεῖες — στὴ Σκανδιναβία.

Τὰ ὀξέα αὐτὰ μολύνουν τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ στὴ συνέχεια τὰ σύννεφα, ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐργοστάσια, καθὼς καὶ ἀπὸ τὶς ἐξατμίσεις τῶν αὐτοκινήτων στὶς μεγαλουπόλεις.

Τὸ νιτρικὸ καὶ τὸ φωσφορικὸ ὀξύ, πέφτουν ἔτσι στὴ Γῆ μὲ τὴ βροχὴ καὶ τὸ χιόνι καὶ πολλὲς φορὲς σὰν μικροσκοπικὰ σωματίδια.

Πολὺ λίγα εἶναι γνωστά, τὴ στιγμὴ αὐτὴ γιὰ τὴ σοβαρότητα καὶ τὴν ἔκταση τῆς ἀπειλῆς αὐτῆς γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ περιβάλλον του.

Οἱ ἐρευνητὲς ἔχουν διαπιστώσει ὅτι:

—Τὸ νερὸ τῆς βροχῆς καὶ τὸ χιόνι γίνονται ὅλο καὶ πιὸ δηλητηριασμένα ἀπὸ ὀξέα κατὰ τὰ 15 τελευταῖα χρόνια, στὶς 6ο βορειοανατολικὲς ἀμερικανικὲς πολιτεῖες καὶ στὸν Καναδᾶ.

—Ἡ ὑδρόβια ζωὴ ἔχει περιορισθεῖ, ἢ ἐξαφανισθεῖ σὲ πολλὲς φυσικὲς καὶ τεχνητὲς λίμνες στὴν περιοχὴ τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, λόγω τῆς πτώσεως βροχῶν μὲ ὀξέα.

—Στὴ Σουηδία, οἱ λίμνες δὲν ἔχουν πιὰ ψάρια καὶ ἡ διαδρομὴ ποὺ ἔκανε ὁ σολομός, ἄλλοτε, ἀπὸ τὴ θάλασσα στὰ ποτάμια, ἔχει ἐγκαταλειφθεῖ ἀπὸ τὸ ψάρι αὐτό, τόσο στὴ Σουηδία, ὅσο καὶ στὴ Νορβηγία.

—Εἰδικὲς μελέτες ἀπέδειξαν ἐπιδείνωση τῆς καταστάσεως κτιρίων καὶ μαρμάρινων μνημείων καὶ ἀγαλμάτων λόγῳ βροχῶν μὲ ὀξέα, τὰ ὁποῖα ἀργά, ἀλλὰ σταθερά, διαλύουν τὴν πέτρα καὶ τὸ τσιμέντο.

Ὁ δρ. Ἔλλις Κόουλινγκ, εἰδικὸς δασονόμος καὶ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βόρειας Καρολίνας, ὑποστηρίζει ὅτι τὰ ὀξέα τῶν βροχῶν δηλητηριάζουν τὸ ἔδαφος καὶ ἐμποδίζουν τὴν κανονικὴ ἀνάπτυξη τῶν φυτῶν καὶ κυρίως τῶν μεγάλων δένδρων. Τὸ φαινόμενο αὐτὸ δὲν εἶχε παρατηρηθεῖ, ὡς τώρα, στὴ φύση.

«Νομίζω — δήλωσε, δρ. Κόουλινγκ — ὅτι οἱ συνέπειες γιὰ τὰ δάση, θὰ εἶναι καταστρεπτικὲς καὶ θὰ προκληθοῦν ἄλλα, μεγαλύτερα προβλήματα περιβάλλοντος καὶ μεταβολῆς τῶν καιρικῶν συνθηκῶν γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

Σὲ ἕνα πανεπιστημιακὸ πείραμα, ἡ παραμικρὴ αὔξηση τῶν ὀξέων στὸ ἔδαφος, καθυστέρησε τὴν ἀνάπτυξη φασολιῶν, ἀδυνατίζοντας τις ρίζες τους.

Σὲ μιὰ προσπάθεια ἀκριβοῦς καθορισμοῦ τῶν κινδύνων ἀπὸ τὴ βροχὴ μὲ ὀξέα, ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνηση καὶ οἱ τοπικὲς κυβερνήσεις 28 ἀμερικανικῶν Πολιτειῶν, δημιούργησαν ἕνα δίκτυο, ποὺ παρακολουθεῖ σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ σημεῖα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τὸ βαθμὸ ὀξύτητας τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐπισημαίνουν τὶς περιοχές, στὶς ὁποῖες τὸ πρόβλημα αὐτὸ προσλαμβάνει ἰδιαίτερη ὀξύτητα.

Παράγονται τώρα φθηνὰ αὐτοκίνητα στὴν Ἀγγλία

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Στὴ Βρεταν
πρόκειται νὰ ἀρχίσῃ ἡ παραγω
γὴ ἑνὸς φθηνοῦ αὐτοκινήτου
Κατασκευάσθηκε ἀπὸ ἕναν
πορο αὐτοκινήτων τῆς Φορ
Ἀγγλίας ποὺ ἀντικειμενικός
σκοπός εἶναι ἡ παραγωγὴ ἑ
φθηνοῦ αὐτοκινήτου, οἰκονο
κοῦ στὴν κίνηση καὶ εὐκολ
στὴ συντήρηση. Τώρα ὁ Βρετ
νικὸς Ὀργανισμὸς Ἐρευν
Ἀναπτύξεως (ΒΟΕΑ) ἐχορ
γησε κονδύλιο 110.000 λιρ. ἔ
ντι τῆς δαπάνης τῆς παραγω
τοῦ ὀχήματος. Τοὺς περασμέ
νους λίγους μῆνες δοκιμάσθη
ἕνα πρωτότυπο καὶ σύντομα
ἀρχίσῃ ἡ παραγωγὴ τῶν πρ
τῶν 50. Τὸ νέο ὄχημα θὰ κα
σκευασθῇ μὲ τὴν χρησιμοποί
ση πολλῶν ἀπὸ τὰ βασικὰ μη
νικὰ ἐξαρτήματα τοῦ αὐτοκι
του Ἔσκορτ τῆς Φόρντ.

Ἕνα νέο σχέδιο ἀσφαλ
διαφορικοῦ ὀπισθίου ἄξονος
τοῦ δίνη τὴ δυνατότητα
ἀποδόσεως σὲ ἀνώμαλο
φος, γεγονὸς ποὺ θὰ συναντ
ζεται ἕνα ὄχημα μὲ μετάδ
καὶ στοὺς 4 τροχούς, ἐνῷ
διατηρῇ τὴν οἰκονομία καὶ τ
ἁπλότητα ποὺ ἔχει ἡ κίνηση
νο δύο ὀπισθίων τροχῶν. Τ
χημα θὰ εἶναι ἐφοδιασμένο
ἕνα κιβώτιο μειωτῆρος στρο
καὶ βίντσι. Θὰ ἔχῃ θέσεις
ἑπτὰ ἄτομα, ἢ τὰ καθίσματα
διπλώνουν ὥστε νὰ μένῃ ἐλεύθ
ρη ἡ πλατφόρμα φορτώσεως
νέο ὄχημα θὰ εἶναι οἰκονομ
στὴν κίνηση, ὅσον ἀφορᾷ τὸ
νωμένο Βασίλειο καὶ τὴν Εὐ
γη, ἀναμένεται ὅμως ἐπίσης
ἐπειδὴ ὁ μηχανισμός του
ἁπλὸς καὶ ἡ κατασκευή του
σχυρὴ θὰ γίνῃ εὐχαρίστως
κτὸ στὶς ἀναπτυσσόμενες χώ
ὅπου οἱ δρόμοι εἶναι κακοί
τὰ γκαρὰζ λίγα καὶ σὲ μεγά
ἀπόσταση μεταξύ τους.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
Μικροβιολογίας — Βιοχημείας — Αἱματολογίας —Παρασιτολογίας
Dr Π. ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ
Ἰατρὸς—Μικροβιολόγος
Διδάκτωρ Ἰατρικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἰατρεῖον Κανακάρη 122 —Ἑρμοῦ
Τηλέφωνα:
222-600, οἰκίας 222-922

ΕΛΙΤ
ΣΗΜΕΡΟΝ 4.45—12.15
ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΒΟΛΗ
Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 1 θρίλερ τῆς χρονιᾶς!
ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΘΑΛΑΜΟΥ 8
ΕΓΧΡΩΜΟΝ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 78—79
ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟΝ
Μὲ τοὺς
ΖΕΝΕΒΙΕΒ ΜΠΥΖΟΛΝΤ
ΜΑ·Ι·ΚΕΛ ΝΤΟΥΓΚΛΑΣ
ΡΙΤΣΑΡΝΤ
ΓΟΥΑ·Ι·ΝΤΜΑΡΚ

ΠΑΛΛΑΣ
ΣΗΜΕΡΟΝ 4.45—12.15
ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΒΟΛΗ
Ἡ πιὸ μεγάλη περιπέτεια σὲ δράση
ΜΠΡΟΥΣ ΛΕ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΔΡΑΚΟΥ
ΕΓΧΡΩΜΟΝ-ΣΙΝΕΜΑΣΚΟΠ
Μὲ τὸν
ΜΠΡΟΥΣ ΛΕ

ΜΙΝΙ ΡΕΞ
ΣΗΜΕΡΟΝ 5—12
ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟΝ
Ἡ ταινία ποὺ παρουσιάζει γυμνὴ τὴν ἀλήθεια πάνω στὸ σέξ! Ὅταν στὰ δεκαεξάχρονα ξυπνᾶ ἡ ἡδονὴ καὶ βρίσκει τὴν ἱκανοποίηση ἀνάμεσα σὲ ἔμπειρους ἐραστές
ΕΥΑ ΚΑΡΙΝΚΑ
ΡΙΝΑΛΝΤΟ ΤΑΛΑΜΟΝΤΙ
Η ΕΡΩΤΙΚΗ ΜΟΥ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ
ΕΓΧΡΩΜΟΝ

ΡΕΞ
ΣΗΜΕΡΟΝ 5.15—12.15
ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΝ
ΑΠΟ 13 ΕΤΩΝ
Ἔρχεται ὁρμητικός, ἀσύλληπτος, συντριπτικὸς καὶ πεισματάρης νὰ σᾶς συναρπάση μὲ τὶς ἀπίθανες περιπέτειές του!
ΦΡΑΝΚΟ ΝΕΡΟ
ΜΑΡΤΙΝ ΜΠΑΛΣΑΝ
ΗΤΑΝ ΖΟΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΛΕΓΑΝΕ ΚΡΕΜΜΥΔΑ
ΕΓΧΡΩΜΟΝ

Τὸ κατάστημά μας εἶναι στὴν διάθεσή σας, μὲ τὶς καλύτερες γοῦνες καὶ τὶς φθηνότερες τιμὲς λόγῳ παραγωγῆς μας
Ἐγγύηση ἡ πολυετὴς πεῖρα μας

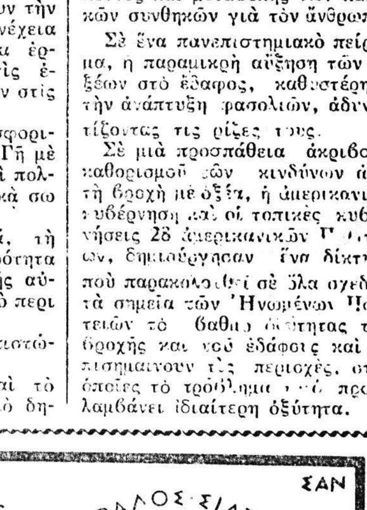

ΚΑΠΡΑΛΟΣ
ΣΙΑΤΙΣΤΑ ΤΗΛ: 21.293 ΠΑΤΡΑ ΤΗΛ: 223.333